

له په راویزی و توویژه که ی ماموستا عه بدوؤلا حه سه نزا ده دا

ئهمیر عالینه ژاد

ئهمن که ئهم روونکردنه وه یه ده نووسم، ته نیا مه به ستم روونکردنه وه یه وهیچی دیکه، مه به ستم دژایه تی کهس یان لایه نیک نیه. له م روژانه دیسان ده نیو کوردی بی ولاتا هیندیک له ته قه لای ئه وه دان که له ریگه ی باوه ری ئابینییه وه به مه به ستمه سیاسییه کانی خو یان بگهن. له م پیوه ندیییه دا له هر چه شنه پروپاگه اندایه ک خو نابویرن و بو گه یشتن به مه به ستمی تاییه ت ده یانه وئ به رگیکی ئه مرؤییانه به بهر ئیسلامدا بکن و راستیییه کانی ئیسلام له ژیر چه مکه ئه مرؤیییه کاندا بشارنه وه. که به بروای ئه ز ئه وه غه دریکی گه وره یه له کوردی بی په ناو ئاواره.

له چه ند روژی رابردوو به بوئی ده ی خاکه لیه، ساروژی له سیداره درانی پی شه وای کورد، قازی محهمه د، ته له فزیونی کوردکانال و توویژیکی ماموستا عه بدوؤلا حه سه نزا ده ی بلاو کرده وه. ماموستا له و توویژه دا ده لئ: "...وا نیه که دیموکراسی موتله قهن ره ئاوه ردی روژئاوایه، یان دیاری روژئاوایه، دیموکراسی هر له مه فاهیمی ئیسلامدا جایگاهییکی باشی هیه، نالم دیموکراسیییه ک که له قورئاندا هیه ئه و دیموکراسیییه که ئیستا له دنیا دا باوه، به لام باوه به مه شوهرت، باوه به حوکی شووایی، باوه به مۆساواتی ئینسانه کان له حقوقدا له زوربه ی شته کاندا له نسوسی دینیدا و به تاییه ت له نه سی قورئاندا هاتوو، که وای با ئه وه نه لئ..."

ماموستا ده لئ "دیموکراسی له ئیسلامدا جایگاهییکی باشی هیه." له پی شدا ده بی ئه وه بلم که دیموکراسی چه مکیکه که فه یله سووف و زاناکان شروقه گه لیک جوراوجوریان لئ کردوو. به گشتی له باری فه لسه فییه وه سی بنه مای سه ره کی هیه که هه موو فه یله سووفه کان له سه ریان کوکن که بریتین له: مروفت ته وه ری، به رابه ری و ئازادی. له باری سیاسیشه وه چه ندین بنه ما هیه که له دیموکراسیدا نه گوړن وه ک؛ ئازادی (ئازادی به یان، ئازادی چاپه منی و ...)، ئازادی هه لبژاردن، یاسامه ندی، به شداری خه لک له پرۆسه سیاسی، فه ره هنگی، کو مه لایه تی و ئابوورییه کاندا و سه ربه خوئی سی ناوه ندی یاسادانه ر، به ریوه به ری و قه زایی له یه کتر. که وای دیموکراسی سنوو نانسئ بو هه موو مروقه کان به هر دین و بیرو باوه ریکه وه یه. به لام قورئان ته نیا بو ئه و که سانه یه که باوه ریان پییه.

ئه گه ر چی له قورئاندا ئایه ت هیه که ده لئ "...أَمْزُهُمْ سُورَى بَيْنَهُمْ..." (سووره ی شوری ئایه ی ۳۸)

واته کاروباره که یان له نیو خو یاندا به مه شوهرت راده په ریئن. به لام ئهم ئایه ته ته نیا رووی له مۆسلمانانه. له نیو مۆسلمانانیشدا مه به ستمی پیاوه کانه که له دریزه ی ئهم باسه دا ده چمه وه سه ری که رونگه ی ئیسلام له سه ر ژن چیه و ئهم ئایه ته ژن ناگریته وه. هه روه ها له قورئاندا هاتوو " ... لا إِغْرَاءَ فِي الدِّينِ..." (سووره ی بقره ئایه ی ۲۵۶) واته له دیندا هیچ ئیجباریک نیه.

تهنانهت له قورئاندا هاتووه که " مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا... " (سوره مائده نايه ۳۲) واته "به بهنى ئيسرائيلم وت که هەر کەس مرۆفیک به بى ئهوهى قهتلى کردبى يان تووشى فساد له سهر زهوى هاتبى، بکوژى وهک ئهوهيه که ههموو مرۆفهکانى کوشتبى، هەر کهسيش مرۆفیک له مهرگ رزگار بکا وهک ئهوهيه که به ههموو خهلك حهياتى بهخشی بى..." ئهوه راسته که قورئان ئازادى ههلبژاردنى دینی داوه، بهلام ئازادى دواى ههلبژاردنى دینهکهى نه داوه. يان ههچ کهس بوى نيه دینی خوى بگوړى له ئيسلامدا، ئهگينا بهرورووى مهرگ دهبيتتهوه. جيا لهوه به پيى نايهتهکانى قورئان کهسيک دینی ئيسلامى قبول نهبى خوینی ههلالهوه دهبى له سهر عهرزدا بسپردریتتهوه. بۆ نموونه سهبرى ئه نايهتانهى خوارهوه بکه:

"إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خِلَافٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ" (سورهى مائده نايه ۳۳) واته "سزای ئهوانه وا دژى خواو پهیغهمههرهکهى شهپ دهکهن و تى دهکوشن فساد له رووى زهويدا بلاو بکهنهوه، تهنيا ئهوهيه که ئيعدام بکرىن؛ يان له سيداره بدرين؛ يان دهست و پييان چهپ و راست بپردرى، يا له ولاتى خويان دوور بخرىنهوه. ئهमे رسوايى ئهوان له دنيايه، لهو دنيايدا سزای سزای گهورهتریان ههيه"

"وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ تَقْتُلُوهُمْ وَ أَخْرِجُوهُمْ مِنْ حَيْثُ أَخْرَجْتُمْ وَ الْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَ لَا تَقَاتِلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى يُقَاتِلَكُمْ فِيهِ فَإِنْ قَاتَلَكُمْ فَاقْتُلُوهُمْ كَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ" (سورهى بقره نايه ۱۹۱) واته "ئهوانتان له ههر كوئى دى بيانكوژن؛ لهو شوينه که ئيوهيان دهر کردووه، دهريان بکهن و فیتنه له کشتن خرابتره، له کن مسجدالحرام له گهليان به شهپ مهين مهگهر ئهوهى که له گهلتان به شهپ هاتن، پهس ئهگهر له گهلتان به شهپ هاتن بيانكوژن، ئهمهيه سزای کافرهکان!"

"وَأَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَ يَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ فَإِنْ انْتَهَوْا فَلَا عُدْوَانَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ" (سورهى بقره نايه ۱۹۳) واته "بيانكوژن تا فیتنه نه مینی و دین ببيتته تايبهتى خوا، ئهگهر دهستیان هه لگرت، دهست راگرن چونکه هيرش بۆ سهر غهبرى زالمهکان رهوا نيه"

"فَإِذَا انْسَلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرْمُ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَاحْصُرُوهُمْ وَاقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ فَإِن تَابُوا وَ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَ آتَوْا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ" (سورہی توبہ ئایہی ۵) واتہ "کاتئ مانگہ حہرامہ کان کؤتابیان دئ، لہ ہەر کوئ کافرہ کانتان دی بیانکوزن؛ بہ دیلیان بگرن؛ گہمارؤیان بدہن؛ لہ ہەر کہمینگہیہ کدا لہ سہر ریگیان دابنیشن. بہ لام ئەگەر تۆبہیان کرد، نوپژیان خویندو زہ کاتیان دا ئازادیان بکەن؛ چونکہ خوا میہرہ بان و بہ خشیندہیہ."

"قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَ لَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَ لَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَ لَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّى يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ وَ هُمْ صَاغِرُونَ" (سورہی توبہ ئایہی 29) واتہ "ئەو کہسانەئەئە هەلی کیتاب (جوولەکہ و مەسیحی) کہ نہ بہ خوا، نہ روژی قیامەت و نہ ئەوہی وا خوا و پەیغەمبەر قەدەخەو حەرامیان کردووہ باوہریان ہەییہ و نہ دینی حەق قبوول دەکەن، بکوزن، تا ئەو کاتەئە جیزییہ بہ دەستی خویان دەدەن"

"فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ وَ مَنْ يُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا" (سورہی نساء ئایہی ۷۴) واتہ "کہسانیک کہ ژیانئ خویان لہ ریگہئ ئەو دنیادا فروشتووہ، دەپئ لہ ریگہئ خوا بکوزن، ہەر کہس لہ ریگہئ خوا بکوزئ یان بکوزئ یان سەرکەوئ، بہ زوویی پاداشتیکی گەورہئ پئ دەدەین."

"مَلْعُونِينَ أَيْمًا تُقْفُوا أُخْدُوا وَ قُتِلُوا تَقْتِيلًا" (سورہی احزاب ئایہی ۶۱) واتہ "لہ ہەموو جیگایہ کدا دوور دەخرینەوہ و لہ ہەر شوینیک بدوزرینەوہ، دەگیرین و بہ توندترین شیوہ دەکوزرین"

"إِذْ يُوحَىٰ رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَتَبَتُّوا الَّذِينَ آمَنُوا سَأَلْتَنِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَ اضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ" (سورہی انفال ئایہی ۱۲) واتہ "ئەو کاتەئە خوات وەحئ کرد بہ فریشتەکان، من لہ گەل ئیوہمە، کہسانیک کہ ئیمانیان ہیناوە، پالپشتییان بکەن. بہ زوویی ترس دەخەمە نیو دلئ کافرہکان، زەربەکان لہ سەرەوہئ گەردن (سەری دوژمنان) بدەن و ہەموو قامکەکانیان بپرنەوہ!"

"فَإِذَا لَقِيتُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبِ الرِّقَابِ حَتَّىٰ إِذَا أَثْخَتْتُمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوَتَاقَ فَإِمَّا مَنًّا بَعْدَ وَ إِمَّا فِدَاءً حَتَّىٰ تَضَعَ الْحَرْبُ

أُوزَارَهَا..." (سورہی محمد نایہی ۴) واتہ "کاتیگ له گهل کافره کان رووبه پروو بوون له گهردنیان

بدن، تا کوتایی به ژیانیان بینن؛ لهم کاته دا دیله کان به توندی ببهستنه وه؛ دوایی یان نازادیان

بکهن یان له بهرانبه ری نازادیاندا فدیہ وهر بگرن، تا شه ره که باری قورسی خوئی دابنی..."

"يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوا فِيكُمْ غِلْظَةً وَ اعْلَمُوا" (سورہی توبه نایہی ۱۲۳)

واتہ "ئهی ئه و که سانهی وا ئیماننان هیئاوه! له و کافرانه ی وا له نزیکی ئیوه وهن بکوژن؛ ئه وان

دهی ههست به توندی و هیزی ئیوه بکهن ...

"وَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُونَ سَوَاءً فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ أَوْلِيَاءَ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِن تَوَلَّوْا فَخُذُوهُمْ وَ

اقْتُلُوهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَ لَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ وِلِيَاءً وَ لَا نَصِيرًا" (سورہی نساء نایہی ۸۹) واتہ "ئه وان ئاره زوو

دهکهن که ئیوهش وهک ئه وان کافر بن، و وهک یهک بن. له نیو ئه واندا دوسط هه لمه بزیرن، مه گهر

ئه وهی که توبه بکهن. ئه گهر سه ریچییان لهم کاره کرد، له ههر کوئی ده یانبینن، به دیلیان بگرن

و بیانکوژن، و له نیو ئه واندا هیچ دوست و فریاد ره سی هه ل مه بزیرن"

"وَ لَا تَتَّخِذُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا وَ لَأَمَّةٌ مُّؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكَةٍ وَ لَوْ أَعْجَبَتْكُمْ وَ لَا تُتَّخِذُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا وَ

لَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكٍ وَ لَوْ أَعْجَبَكُمْ..." (سورہی بقره نایہی ۲۲۳) واتہ "له گهل ژنی کافرو بوت

پهرست ژیانی هاوبهش پیک مه هیینن، کلفه تی با ئیمان له ژنی بوت پهرست باشتره، هه رچه ند

سه رنجتان بو لای خوئیان راده کییشن. ژنانی قهومی خوئیان نه دن به پیوانی بوت پهرست، تا

ئیمانیان نه هیئاوه. چونکه خوئیانی با ئیمان له پیواوی بوت پهرست باشتره، هه رچه ند سه رنجتان

بو لای خوئیان راده کییشن..."

پیویست به ئامازه یه که دهیان ئه یه تی لهم چه شنهم دهر هیئاوه، که باسی کوشتنی مرؤقه کان

دهکا، ته نیا به تاوانی بیرو باوه ریکی دیکه، که له بهر دریز نه بوونه وهی بابه ته که ئامازه یان پی

ناکه م. به پی ئه م ئایه تانه دوستایه تی، پیکه ئینانی ژیانی هاوبهش و مؤعامه له وهه ل سوکوت له

گهڻ ڪافر ڦهدهه ڪراوه، هر ڪهس ديني ئيسلامي قبول نه ٿي ڊهبي ڪوڙي. ڪه ئمه له گهڻ ڊيموڪراسي دڙايه تي به ڪي قوولي ههيه و پيم سهيره ڪه ماموستا دهلي ڊيموڪراسي له ئيسلامدا جا يگا هي ڪي باشي ههيه. ماموستا يان له ڊيموڪراسي تي نه گهيشتووه يان به بونهي ڪو ڪردنهوهي چهند لايه نگريرت خهريڪه راستي به ڪاني ديني ئيسلام ده شيويئي. نه گينا با به رمي ديني ئيسلام له ڪوي نازادي به يان، چاپه مهنی و بيرو باوهري جياوازي به فهرمي ناسيوه. نه گهر ناوي شوورا له قورئاندا هاتووه، ته نيا بو پياواني مؤسلمان هاتووه نه ڪ بو زن و ههروهه با ڪافره ڪان.

پاشان ماموستا باسي "باوهر به مساواتي ئينسانه ڪان له قورئان" ده ڪا. بو شروفهي ئهم باسه و ده رختني ئهوه ڪه له ئيسلامدا شتي به ناو "مساوات" بووني نيه، ئماڙه به سي ته وهري مافي زن، ڪويله و خودي جيگهه و پيگهه و ڪرده وه ڪاني په يغه مبهه ده ڪهم. بو ئهم باسه ش ئه و ئايهت و هه ديسانه ڪه باسي ئهم سي ته وه ره ده ڪهن به نوونه دينمه وه.

"الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ..." (سوورهی نساء ئايهی ۳۴) واته "پياوه ڪان سهه رپه رست و نيگاباني زنه ڪانن..." هه ره به پي ئهم ئايه ته ڪه له دريژدها دهلي " وَ اضْرِبُوهُنَّ " پياو مافي ليڊان و ئهزيهت و نازاري زني ههيه.

"نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ فَأَتُوا حَرْثَكُمْ أَنِي سِنْتُمْ..." (سوورهی بقره ئايهی ۲۲۳) واته زنه ڪانتان ڪيگهه و شويئي

توم پاشيني ئيوهن؛ پهس هه ر ڪات ڪه بتانهوي، ده توانن له گه ليان جووت بين..."

"... فَأَنْكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مَثْنَى وَ ثَلَاثًا وَ..." (سوورهی نساء ئايهی ۳) واته "له گهڻ زناني ڪه

دلتنان پيوهيه زباني هاوبه ش پيڪ بينن، دوو يان سي يان چوار زن..."

"يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثِيَيْنِ..." (سوورهی نساء ئايهی ۱۱) واته "خو له باره ي

منداله ڪانته نه وه پيشنيار ده ڪا ڪه به شي ڪوريڪ به فهده به شي دوو ڪچ بي"

په یغمه بهر له باره ی ژنانه وه ده لئ: "لن یفلح قوم ولوا امرهم امرأة" (سه حیح بوخاری 13/53/7099) واته

"هه رقه ومیک سه ره په رستی خو ی بداته دهستی ژنیک، بو هه تا هه تایه رزگاری نابی"

به م پییه ژن له ئیسلامدا هیچ پیگه یه کی نیه، بو یه په نجا له سه دی کو مه لگه وه لا نراوه و باس کردن له "مساوات" شتیکی بی مانایه. چون ژن نه ته نیا ئیختیاریکی له خو ی نیه به لکو بنیاتنهری دینه که واته محمد به رییه ر بوونی ژنی به گالته زانیوه و توویه تی که هه ر کو مه لگه یه ک رابه ری ژن بی، بو هه تا هه تایه رزگاری نابی!

باسیکیتر که له سه ر نه بوونی "مساوات" له ئیسلامدا هه یه، باسی به کو یله کردنی ئینسانیک له لایهن ئینسانیکی دیکه وه یه. له وتاری "که نيز له قورئاندا" نووسینی به هار نه سه ر دین هاتوه که "که نيزه کان یان (ملک الیمین، یان ملکت ایمانکم) ۱۵ جار له قورئاندا هاتوه وه ک ئایه ته کانی ۳، ۲۴، ۲۵ و ۳۶ له سوره تی النساء، ئایه ته کانی ۳۱، ۳۳، ۵۸ و ۶۱ له سوره تی النور، ئایه ته کانی ۵۰، ۵۲ و ۵۵ له سوره تی الاحزاب،

ئایه تی ۷۱ی سوره تی النحل، ئایه تی ۶ی سوره تی المؤمنون، ئایه تی ۳۰ له سوره تی المعارج و ۲۸ی سوره تی الروم.

مانای "ملک الیمین یان ملکت ایمانکم" له زمانی عه ره بی دا ئامارزه یه به و ملک و مال و ده سته که وتانه ی که به هیژ و داگیرکاری و کرین به ده ست هاتبی. ملک الیمین لییره دا به مانای کو یله یه. هه مو موفه سی ره کانی قورئان ریکن له سه ر ئه وه که ملک الیمین یانی کو یله و که نيز یان هه ردوکیان."

له م باره یه وه ئامارزه به چه ند ئه یه ت ده که م:

وَاللّٰهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ فَمَا الَّذِيْنَ فَضَّلُوْا بِرَادِي رِزْقِهِمْ عَلٰٓى مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيْهِ سَوَآءٌ اَفَبِعِغْمَةِ اللّٰهِ يَجْحَدُوْنَ. (سوره تی النحل ئایه تی ۷۱) واته "خوا به شی بریکتانی له رزقدا زیاتر داوه، به لام که سانیک که بانتر دانراون، ئاماده نین له رزقی خو یان بدن به کو یله کانیان تا هه موو به رابه ر بن؛ ئایا ئه وان حاشا له نیعمه تی خوا ده که ن"

"ضرب الله مثلاً عبداً مملوكاً لا یقدر علی شیءٍ و من رزقناه منا رزقاً حسناً فهو ینفق منه سراً و جهراً هل یستوون

الحمد لله بل اکثرهم لا یعلمون" (سوره ی نحل ئایه ی ۷۵) واته "خوا نمونه یه کی هیناوه ته وه؛ کو یله یه ک

که توانای هیچی نیه؛ که سیک (ئازادو با ایمان) که رزقیکی باشمان پی داوه، و ئه و به ئاشکراو

به شاروه ئینفاق ده کا، ئایا بیکه وه به رابه رن؟! ستایش لایه قی خودایه به لام زوربه یان نازان"

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلَى الْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْأُنثَى بِالْأُنثَى فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتَّبِعْ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاءُ إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ ذَلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ فَمَنِ اعْتَدَى بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ. "ئایهتی ۱۷۸ ای سورهی البقرة" واته "ئهی ئیمان داران له سهرتان فهرزه حوکمی قهسası بهرابهر به ریوه بهرن به شیواز و به کردار، بهرانبهه به کوشتنی کهسیکی ئازاد دهبی ئازادیک بکوژریت نهک کوپلهیهک، کوپله بهرامبهه به کوپله، مپینه بهرانبهه به مپینه"

ژن بهشیک بووه له دهسکهوتهکانی شهر، خودی پهیغهمبهه که خاونی کوپله (کهنیز) بووه و له گهلیان خهوتوو، نه تهنیا دژی کوپله کردنی ئینسانهکان نهبووه بهلکوو زور پیداکری له سهری کردوو. لهه بارهیهوه دهلی: "إذا أبق العبد لم تقبل له صلاة." (سهحیحی موسلم) واته "ئهگهه کوپلهیهک له خاوهنهکهی ههلبیت خودا نویژی قهبول ناکات." بو نمونه سهفیه کچی ههیی بوو که له شهری خهپهردا به دیل گیراوه. بهشیک له کهنیزهکانی پهیغهمبهه پپشکهشی بوون و بهشیکی دیکه له شهردا به دیل گیراون.

کهوابوو دینیک که کوپلایهتی قبوول بکاو بنیاتنهرو داهینهرهکهی شهری بو بکا، ناتوانی باسی "مساوات" بکا. باسیکیتر که "مساوات" له ئیسلامدا دهباته ژیر پرسیار، خودی پهیغهمبهه که به پپی ئایهتهکانی قورئان محهمهد له سهروی یاساکانی قورئانه، واته ئه و شتانهی که محهمهد کردوو به پیچهوانهی خودی قورئانه و هیچ مؤسلمانن مافی ئنجامدانیانی نیه. ئههه خوی له خویدا "مساوات" له ئیسلامدا به تهواوی دهکیشیتته ژیر پرسیار. لیهدا ئه و پرسیاره دهخولقی ئهگهه یاساکانی قورئان ئاسمانین و شتی باشن، بو محهمهد باوهری پپیان نیه؟ مهگهه قورئان نالی محهمهدیش وهکو ههموو مروقهکان مروقه و دهبی ملکهچی برپاراتی خوا بی؟ لهه بارهیهوه ئامازه به چهند ئایهت دهکهه:

"يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَحْلَلْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ اللَّاتِي آتَيْتَ أُجُورَهُنَّ وَ مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ مِمَّا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَ بَنَاتِ عَمِّكَ وَ بَنَاتِ عَمَاتِكَ وَ بَنَاتِ خَالِكَ وَ بَنَاتِ خَالَاتِكَ اللَّاتِي هَاجَرْنَ مَعَكَ وَ امْرَأَةً مُّؤْمِنَةً إِنْ وَهَبْتَ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ النَّبِيُّ أَنْ يَسْتَنْكِحَهَا خَالِصَةً لَّكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ فِي أَزْوَاجِهِمْ وَ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌ وَ كَانَ اللَّهُ غَفُوراً رَّحِيماً" (سورهی احزاب ئایهی ۵۰) واته "ئهی پهیغهمبهه! ئیمه ئه و ژنانهت که

ماریهکانت داوون ههلامان کردوون بووت، و ههروهه کهنیزگهلی (کوپله) که له ریگهی دهسکهوت خوا به تووی داوون، کچگهلی مامت، کچگهلی پپورهکانت (پپوری دایکی و باوکی)، کچگهلی خالکانتکه له گهلت هاتوون و ژنی ئیماندار که خوی ببهخشی پیت ئهگهه پپیغهمبهه بیهوی به هاهوسههری قبوولی بکا؛ بهلام ئاوهه هاهوسههگرییهک تهنیا بو توویه نه مؤسلمانهکانیتر، ئیمه دهزانین بو ئهوان له بارهی ژنهکانیان و کوپلهکانیان چ دهستووریکمان ههبووه، ئههه بو ئهوهیه که موشکیلهیهک بو تو نهبی و خوا بهخشنده و میهرهبانه"

"تُرْجَى مَنْ تَشَاءُ مِنْهُمْ وَ تُؤْوَى إِلَيْكَ مَنْ تَشَاءُ وَ مَنْ ابْتَغَيْتَ مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ تَقَرَّ أَعْيُنُهُمْ وَ لَا يَحْزَنُوا وَ يَرْضَيْنَ بِمَا آتَيْنَهُنَّ كُلَّهُنَّ وَ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَ كَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَلِيمًا" (سورہی احزاب نایہی ۵۱)

واته "ههركام له ژنهكانت بتهوئ دهتوانی بخيته پاشهوه، ههركاميان بتهوئ دهتوانی بيهيئيته لای خوټ؛ ههركات برپك لهوان كه وهلات ناو، بتهوئ بيانهيئيتهوه گوناحيک بو تو له نارادا نيه؛ ئهमे بو رووناھی چاوی ئهوان بو ئهوهی ئالوز نهبن و ههموويان بهوهی كه پييان ئهدهی رازی بن، خواي ئهوهی وا له دلی ئيوهيه دهيازانی سهبري زوره"

"... وَ لَا أَنْ تُنْكِحُوا أَزْوَاجَهُ مِنْ بَعْدِهِ أَبَدًا إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمًا" (سورہی احزاب نایہی ۵۳) واته "ههركيز ژنی ئه (پهیغهمبهه) به دواي ئهودا به هاوسهري مهگرن كه ئهमे گوناحيکی گهورهيه"

"يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِنَ النِّسَاءِ إِنِ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَ قُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا" (سورہی احزاب نایہی ۳۲) واته "ئهی ژنهکانی پهیغهمبهه ئيوه وهک ژنيکی ئاسایی نينهگهه تهقوا پيشه بکهن، پهس به شيوهيهکی ههست بزويں ئاخاوتن مهکهن كه كهسانی دهرون پيس تهماحتان لی بکهن و قسهی جوان بکهن"

"الْأَنْبِيَاءُ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَ أَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ وَ أُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَائِكُمْ مَعْرُوفًا كَانَ ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا" (سورہی احزاب نایہی ۶) واته "پهیغهمبهه به نيسبهت مؤسلمانهکانیتر باننرو سزاوارتره؛ و ژنهکانی ئهه دايکی ئهوان دینه ئهژمار؛ خزمهکانی به نيسبهت مؤسلمانهکانیتر لهوهی وا خوا دیاری کردوه باننرن، مهگهه ئهوهی بتانهوئ نيسبهت به دوستانی خوټان باشی بکهن؛ ئهه حوکمه له کيتابدا نووسراوه."

کهوابوو پهیغهمبهه به پيی ئهه نایهتانه مافی ههيه زیاتر له ۴ ژنی ههبي، نيسبهت به مؤسلمانهکانیتر سهترهه، کهس بوی نيه به دواي وی دا ژنهکانی بخوازي، خزم و کهس و کاری له

ههموان سهرترن... ئەمه نيشانهى ئەوهيه كه له ئىسلام "مساوات" نيه، ئەگينا دهبي نهفهري
يهكه مى كه په يغه مبهه ر بووه له ههموان زياتر ياسامه ند بي، ئىسلام ئەگه ر به لاي خواوه هاتبى،
تهنيا بو خه لك نه بووه، بهلكو بو ئەو يش بووه و ده بويا زياتر پابه ند ببايا.
له كو تايدا ئاواته خوازم كه ئىدى سياسيه كانى كورد بو گه يشتن به مه رامى سياسى خويان
چيدى كه راستيه كان نه شوينين، دينىك كه باوه رى به سيستمى كوئىلايه تى ههيه، دينىك كه به
توندرين شيوه مافى ژنانى پيشيل كردوه، دينىك كه باوه رى به وه ههيه كه له ههوت ميليارد
مروث شهش ميليارديان كافرن و به ئاگرى جهه نه م ده سووتين و له سه ر مؤسلمانانه كه
بيانكوژن، بو ده بي پيرو ز بكري و بلى دينى مساوات و ديموكراسيه.

2012-04-09

www.peshmergekan.com